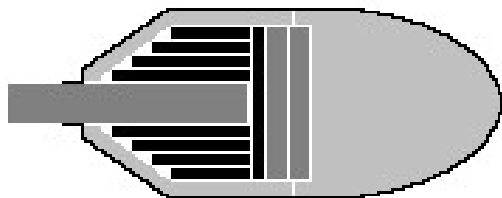

Kopí

Kopí je zajímavou a velmi účinnou zbraní. A to nejen pro dlouhý dosah, nezvyklý útok bodem, ale hlavně pro možnost spolupráce. Je to relativně jednoduchá zbraň na výrobu i použití. Boj s ním není namáhavý a během boje do vás skoro nikdy nemlátí. Tím se kopí stává velmi vhodnou zbraní třeba i pro dívky. Může být ale i dost nebezpečné (dřevěnou tyčí můžete vážně zranit!) a jeho bezpečné používání vyžaduje určitý výcvik. Nutný je samozřejmě správně vyrobený hrot. I když budete body tlumit a pečlivě mířit a budete mít sebevětší praxi, vaši protivníci se stále budou předklánět, strhávat si při krytu hrot na hlavu apod. Nelze se zcela vyhnout situaci, kdy poměrně velkou silou zasáhnete někoho do krku či do obličeje. Proto musí být hrot vašeho kopí "jako dětská prdelka".

Klasickým špatným řešením hrotu je mirelonová trubka nasunutá na tyč a vpředu vycpaná mirelonem (to celé případně obaleno opět mirelonem nebo molitanem) – je to tvrdé, hrot je moc úzký a má nebezpečnou tendenci se při dopadu ohnout v místě, kde končí tyč (kvůli skokovému snížení tuhosti) a skutečný úder (koncem tyče s minimálním měkčením) dopadne na jiné (náhodné) místo.

Stejně jako u hlavice šípů musí mít hrot kopí široký tuhý základ a měkkou hlavici, která se neohýbá. Viděl jsem a vyzkoušel několik konstrukcí, zdaleka nejlepší je tato: Konec tyče omotáte obdélníkovým pásem jekoru či koberce (na obrázku černě), který postupně navijíte a lepíte chemoprenem, až vytvoříte válec, velký asi jako pěst. Místo obdélníku můžete použít lichoběžník tak, aby měl válec vpředu rovné čelo a vzadu se postupně zužoval do kužele (takto je to na obrázku). Na čelo přilepíte jedno zpevňující kolečko z jekoru a poté několik koleček z karimatky (tmavě šedá). Tu karimatku lze v nejhorším vynechat, ale pomáhá.

Zboku to vše obalíte molitanem (tloušťka 2cm je tak akorát). Hrot samotný vytváříte stříháním nůžkami z jednoho dostatečně velkého kvádru molitanu. Nejprve vyrobíte válec, ten pak zúžíte do tupé, zaoblené špičky (jde o to, aby se špička při nárazu neohýbala) a vzadu vystříháte důlek přesně na kolečka karimatky, aby hrot lépe seděl. Vše pak přilepíte chemoprenem. Průměr hlavice by měl být cca 10cm, délka molitanové špičky taky tak. Příliš krátký hrot nedostatečně tlumí - bolí to, příliš dlouhý se ohýbá, závisí to i na tuhosti molitanu. Ideální je použít dvě vrstvy molitanu (obě cca 5cm): vpředu běžný, měkký molitan, za ním pak tuhý a hustý molitan, který lépe vstřebává silný úder. Molitan nestahujte žádnou páskou, ale raději na něj nasuňte na míru ušitý potah z látky (molitan nesmíte při obalování stlačit, musí stále měkce pružit, navíc natřená páska ztuhne a dostat tím do obličeje je nic moc).

Pokud chcete, můžete udělat hrot sundávací (velmi praktická varianta, kdy v batohu vezete jen hrot a tyč uříznete na místě - pozor, nejde to ale zdaleka na všech akcích, vždy se předem dohodnete s organizátory, zda se na místě dá pokácet vhodná náletová dřevina). Má to i výhodu, že při zlomení tyče nemusíte hrot vyrábět znovu. Řešením je najít pevnou trubku vhodného průměru a válec z jekoru, molitan a vše ostatní přilepit na ni. Trubku pak jen nasunete na tyč a zajistíte malým vrutem. Na trubku nedoporučuji kov ani tenký plast, dobrá je trubka na vodu, ale musíte sehnat kus s větším průměrem.

A ještě něco k tyči, nebo spíše k ratišti. Vhodný průměr je 2,5 - 3cm (tenčí konec u hlavice), vhodná celková délka kopí je 1,8-2m. Můžete koupit hotovou tyč v nějakém hobymarketu. Kromě toho, že bude nejspíš předražená, tak bude i problém sehnat tyč z vhodného dřeva (nejlépe jasan, případně třeba buk, dub už je dost těžký, určitě nikdy ne smrk nebo borovice, jsou křehké) a takovou, která má po celé délce rovně léta. Mnohem lepší je zajít někam, kde hustě rostou náletové dřeviny a uříznout tam nějaký opravdu hodně rovný kmínek (při odhadu rovnosti pomůže rovná tyč, při odhadu průměru odečtete tloušťku kůry). Tyč může být mírně nerovná v místě, kde se drží, nikoliv ale u hrotu kopí. Uříznutou tyč musíte nechat 1-2 měsíce vyschnout (nesmí se přitom prohýbat, ohnula by se). Tyč musí být samozřejmě hladká a zbavená všech nerovností a suků. Druhý konec kopí (patku) není třeba polstrovat, ale měla by mít zaoblené hrany. Celková váha dvoumetrového kopí s ocelovým (!) hrotem je 1,5kg, to vaše by určitě nemělo být těžší.

A teď některé chyby, které se často při výrobě kopí dělají: 1) Kopí má ostrý hrot. Ano, vypadá to lépe, než ta neforemná hnusná bambule, ale jakýkoliv hrot (i z víceméně měkkých materiálů jako je mirelon, nedej bože jekor) se ohýbá nebo může při případném zásahu vážně poškodit oko či hrtan – tam stačí opravdu málo. 2) Hrot kopí se láme či ohýbá. Rána pak dopadne na předem nepředvídatelné místo. 3) Bambule kopí není měkká, ale je tvrdá (povrchová úprava) nebo pevně stažená, zásah je pak bolestivý. 4) Hrot málo tlumí, protože je příliš tuhý. Může za to srolovaný molitan nebo jste místo molitanu použili příliš tuhý materiál (např. karimatku).

A jak používat kopí?

S kopím nemávejte a nikdy jím nikoho nemlaťte, úder dvoumetrovou tyčí může bez problémů přelomit kost nebo vyrazit pár zubů. Bodejte VŽDY jen vodorovně (jinak může bod snadno sklouznout na krk či rozkrok) a jen na trup, případně na stehno nebo (velmi opatrně) na rameno. Nebodejte silou do štítů! Štít se překlopí kolem předloktí a bod může sklouznout na nečekané místo. Kopí je nutné vždy pevně držet oběma rukama alespoň půl metru od sebe – i při dobodnutí. Chce to disciplínu a cvik, protože ve víru boje máte tendenci dělat s kopím všelijaké opičárny (viděl jsem body z výskoku, body naslepo za záda, rozmáchlé údery apod.), ale ty jsou velmi nebezpečné!

Bod kopím musí být pořádně brzděný! To se dělá tak, že při bodu nenatáhnete (nepropnete ruce), ale držíte je neustále jemně pokrčené v loktech a jakmile ucítíte protitlak, ruce se vám v loktech samy ohnou (a vy přestanete tlačit kopí dopředu). Nebrzdíte podle zraku ale "po hmatu" (můžete to cvičit proti zdi se zavřenýma očima). Chce to trochu trénink (když to máte dobře nacvičené, zvládnete brzdit body, tak, že neděláte modřiny, ani když bodáte holým klackem). Ve víru bitvy se vám ale stane ledacos (nepřítel nečekaně prudce vyrazí vpřed, škobrtne apod.), takže určitě mějte bezpečnou hlavici. A v bojích s kopími výrazně doporučuji nákrčník.

Ve střehu s kopím stojíte tak, že pravou rukou (pokud jste pravák) ho držíte až za konec a máte ji co nejvíce vzadu. Levou rukou držíte kopí vpředu (ruku máte těsně před tělem) a to hřbetem ruky dolů. Kopí leží vodorovně ve výši pasu. Při bodu pak vytrčíte obě ruce dopředu a levou rukou sklouznete až na ten půlmetr k pravé. Kdybyste sklouzli rukama až k sobě, tak byste nad kopím ztratili kontrolu a hlavice by vám spadla k zemi, případně by někdo kopí snadno srazil zbraní dolů či do boku.

Další důležitou věcí je taktika. Nebodáte po lidech, kteří váš útok čekají a dávají si na vás pozor, ale po lidech, kteří váš úrok nečekají. Kopím v řadě dosáhnete až o tři lidi vpravo a vlevo. Ideálním terčem jsou lidé s odkrytým trupem (jednoručky nebo

obouručky). Pokud stojíte proti štítářům, bodejte směrem doprava, většina lidí jsou praváci a vy jim můžete vklouznout pod štít. Kopí proti lidem, kteří nejsou zvyklí proti němu bojovat, jsou pěkná jatka. Mnohem zajímavější je, když mají kopí (ve vyrovnaném množství) a zkušenosti s ním obě strany. Pak si ale zase moc neškrtnou jiné zbraně a kopiníci jsou primárním terčem střelců.

Při bodu si (pokud jste praváci) trochu odkrýváte levé rameno a proto není od věci bojovat ve dvojici s někým, kdo stojí vlevo od vás a toto rameno vám při bodu kryje (může částečně krýt i na vás směřující šípy). Velký potenciál má kopí i jako taktická zbraň: už jen to, že někde stojíte s napřaženým kopím a střídavě míříte či naznačujete útoky na různé lidi, zablokuje několik bojovníků v pasivní pozici a jinde má vaše strana převahu.

Pokud má protivník lučištníky, jste cílem číslo jedna a umřete rychle. Je to vyvážené - s kopím jste smrtící, ale též extrémně zranitelní. Dost vám pomůže, když budete kopí držet před sebou téměř svisle, hlavicí dolů a trochu dopředu (dá se tím dobře krýt) a v okamžiku, kdy nejste akutně ohroženi, rychle přejdete do běžného střehu, bodnete a opět se stáhnete do krytu. Každopádně platí, že pokud se na vás soustředí lučištník, může vás poměrně snadno dost paralyzovat a výrazně snížit kadenci vašich útoků. Někdy je lepší stoicky přijmout střelbu a neomezovat svoje útoky kopím.

Zkušenější bojovníci se nenechají zastrašit, odrazí vám hrot kopí sekem a rychle se vrhnou k vám. Vaším primárním cílem je okamžitě o krok ustoupit a přitom stáhnout kopí k sobě a bleskurychle ho opět namířit a bodnout na protivníka. Pokud nejste dost rychlí nebo kopí jednou rukou upustíte, dostane se protivník až k vám a je zle. Vaše jediná šance je sklopit kopí do svislého držení a krýt se s ním jako holí (je to velmi účinná technika a s trochou cviku zadržíte i sérii mnoha ran) a buď doufat, že někdo z vašich přátel se vrhne útočníkovi do zad, nebo držet svislé kopí levačkou a pravačkou tasit pohotově připravený tesák a aktivně se bránit (opět velmi účinné).

Jinak při boji využívejte tři hlavní výhody kopí: 1) útok bodem - málokdo to umí správně krýt a i správný kryt lze účinně obelstít naznačením bodu a poté okamžik zpožděným opravdovým bodem. Při útoku na protivníka, který váš útok čeká ho rozhodte rychlou sérií naznačených útoků, až se odkryje, a poté zasahujete odkrytou část těla), 2) jeho dosah - dosáhne mnohem dále než ruční zbraň, mnoho lidí to nečeká a nestoupnou si dost daleko, v řadě pak můžete zasáhnout protivníka nejen naproti, ale i o 2-3 lidi vedle (tak daleko málokdo dává pozor na útoky), 3) ve skupině mohou kopiníci s úspěchem spolupracovat - současné útoky na jednoho člověka z více míst, jeden kopiník blokuje zbraň či opatrně odkloní štít, další útočí.

Na některých bitvách se používá i jednoruční kopí v kombinaci se štítem. Drží se v těžišti nebo kousek za ním (jinde to ani nejde) rukou dolů a bodá se jimi vodorovně či lehce odspodu. Není to ale ani tak účinná ani tak zajímavá zbraň. Jednak má mnohem kratší dosah a hlavně je jednou rukou mnohem hůře ovladatelná - při útoku se s ním hůř míří a když ho protivník odsekne, kopiník obvykle nestačí namířit hrot znovu na útočníka a ten se může přiblížit na blízko, kde je kopí k ničemu. Jednoduchým způsobem jak na takové kopí je neustále ho srážet - rychle unavíte ruku kopiníka.

Pozor, i kopím lze kydlit (tzv. "šicí stroj") Kopí sice nepotřebuje k účinnému bodu kdovíjaký náprah, ale alespoň půl metr rovného přímého bodu je nutný.

Pokud bojujete proti kopí, tak se nepředklánějte a nestrhávejte si kopí při krytu nahoru na obličej. Štít držte skloněný šikmo dolů či do boku, aby po něm hrot nevyjel na vaši hlavu či krk. Snažte se sekem odklonit hrot útočícího kopí stranou (nenechte se nachytat na naznačený bod, kterým se kopiník snaží, abyste promáchli) a poté se snažte rychle (!) dostat blíž ke kopiníkovi. Jakmile jste za jeho hrotem, je bezmocný. Násadu kopí při bodu nechtejte, jednak to může vést k nebezpečné tahanici a jednak jde chytit jen proto, že je útočník nerealisticky pomalý (protože brzdí svou ránu, aby vám neublížil). Také se nesnažte kopiníkovi prudkým úderem na topor kopí zlomit, on vám také úmyslně neničí vaše zbraně.